

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 462/2023-10

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpených advokátom Mgr. Andrásom Marsalom, Hlavná 2C, Dunajská Streda, proti postupu Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 258/2013 v čase po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 239/2020-37 z 10. septembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov, skutkový stav veci a argumentácia sťažovateľov

1. Ústavnému súdu bola 3. augusta 2023 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľov vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 T 258/2013 (ďalej len „napadnuté konanie“) v čase po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 239/2020-37 z 10. septembra 2020 (právoplatnosť nastala 29. septembra 2020).

2. Z obsahu podanej ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia vystupujú v napadnutom konaní okresného súdu ako poškodení prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku (ďalej len „Trestný zákon“). Okresný súd v napadnutom konaní už po tretíkrát rozhodol, a to rozsudkom č. k. 4 T 258/2013-1009 zo 17. októbra 2022, ktorým obžalovanú [REDAKOVANÉ] uznal vinnou z prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1 Trestného zákona, za čo jej uložil peňažný trest vo výške 400 eur a náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 mesiacov. Sťažovateľov ako poškodených odkázal podľa § 288 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení

neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) s nárokom na náhradu škody na civilný proces. V predošlom období okresný súd vo veci dvakrát rozhodol, a to rozsudkom č. k. 4 T 258/2013-440 z 28. apríla 2017, ktorý však bol uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 6 To 120/2017-493 z 12. apríla 2018 zrušený, a rozsudkom č. k. 4 T 258/2013-809 z 31. júla 2020, ktorý bol zrušený uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 To 114/2020-861 z 20. apríla 2021.

3. Ústavný súd v náleze č. k. II. ÚS 239/2020-37 z 10. septembra 2020 právoplatnom 29. septembra 2020 vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, okresnému súdu prikázal v napadnutom konaní konať bez zbytočných prietáhov a sťažovateľom priznal primerané finančné zadosťučinenie vo výške 1 000 eur a náhradu trov konania.

4. Podľa názoru sťažovateľov postup okresného súdu v napadnutom konaní je taký, že nezodpovedá štandardom vyplývajúcim z obsahu označených práv. V tejto súvislosti sťažovatelia akcentujú skutočnosť, že okresný súd aj napriek nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 239/2020-37 z 10. septembra 2020 v čase po 10. septembri 2020 v napadnutom konaní pokračoval v „*permanentnom porušovaní ich práv*“, čoho exemplárnym prejavom sú „*vážne procesné vady*“, ktorých sa vo svojom postupe dopustil a ktoré „*spôsobujú taktiež nepreskúmateľnosť a nepresvedčivosť rozhodnutia súdu prvého stupňa vo veci samej a s veľkou pravdepodobnosťou budú mať za následok opätovné (pozn.: v poradí už tretie) zrušenie odvolaniami napadnutého prvostupňového rozsudku zo strany súdu druhej inštancie.*“. Okresný súd vo svojom treťom rozsudku č. k. 4 T 258/2013-1009 zo 17. októbra 2022 uložil taký druh a výmeru trestu obžalovanej, ako by k dopravnej nehode malo dôjsť aj spoluzavinením sťažovateľov ako poškodených trestným činom, pričom však v odôvodnení predmetného tretieho rozsudku opomenul tento právny názor „*premietnuť aj do hodnotiacich procesov a záverov týkajúcich sa rozhodovania o uložení primeraného trestu obžalovanej.*“. V dôsledku toho je rozsudok okresného súdu č. k. 4 T 258/2013-1009 zo 17. októbra 2022 vo výroku o náhrade škody „*arbitrárny, nepreskúmateľný a je v rozpore so základnými požiadavkami kladenými právnym poriadkom Slovenskej republiky na objektivnosť a presvedčivosť rozhodnutí sudov.*“.

5. Sťažovatelia poukázali aj na neefektívny postup okresného súdu v napadnutom konaní, keď síce v čase po zrušení v poradí druhého rozsudku okresného súdu č. k. 4 T 258/2013-809 z 31. júla 2020 uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 6 To 114/2020-861 z 20. apríla 2021 nariadil vo veci celkovo 14 termínov hlavného pojednávania, z ktorých sa však hlavné pojednávanie realizovalo len v troch prípadoch, a to „*a) dňa 29.09.2023 - bol uskutočnený výsluch znalcov a sudkyňa hlavné pojednávanie odročila na deň 13.10.2022 za účelom prednesenia záverečných rečí a vyjadrení; b) dňa 13.10.2023 - boli prednesené záverečné reči a vyjadrenia, pričom sudkyňa hlavné pojednávanie odročila na deň 17.10.2022 za účelom vyhlásenia rozsudku; c) dňa 17.10.2023 – došlo k ústnemu vyhláseniu rozsudku.*“ (správne má byť 2022, pozn.). Za prietahový postup okresného súdu v napadnutom konaní sťažovatelia považovali aj niekoľkomesačné doručovanie rozsudku okresného súdu č. k. 4 T 258/2013-1009 zo 17. októbra 2022, ktorý bol doručený ich splnomocnencovi v trestnom konaní až 2. februára 2023.

6. Sťažovatelia v petite podanej ústavnej sťažnosti ústavnému súdu navrhli, aby nálezom takto rozhodol:

„Slovenská republika, zastúpená Okresným súdom Dunajská Streda v trestnom konaní vedenom pod sp.zn.: 4T/258/2013 porušila právo pani [REDAKOVANÉ]... a pána [REDAKOVANÉ]... garantované obsahom čl. 48 ods. 2 Ústavy... a čl. 6 ods. 1 Dohovoru...

Ústavný súd... priznáva sťažovateľom [REDAKOVANÉ]... finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,00 EUR... [REDAKOVANÉ]... finančné zadosťučinenie vo výške 10.000,00 EUR..., ktoré je Okresný súd Dunajská Streda povinný im vyplatiť do dvoch kalendárnych mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Okresný súd Dunajská Streda je povinný nahradiť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia... trovy právneho zastúpenia v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky v celkovej výške 918,38 EUR...“

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

9. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

10. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 251/2021). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03, IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (pozri napr. I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy v relevantnej časti ustanovuje

imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

12. V trestných veciach k nastoleniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu o vine, resp. nevine obžalovaného a na tento výrok nadväzujúcimi ďalšími výrokmi nastoľujúcimi práva a povinnosti (IV. ÚS 536/2021, IV. ÚS 358/2022, IV. ÚS 103/2023).

13. Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu súvisiacej s namietaným porušením základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právny názor, podľa ktorého nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (IV. ÚS 147/04, IV. ÚS 221/05, III. ÚS 372/09, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 610/2020). Ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 35/01, I. ÚS 42/01, III. ÚS 91/04, III. ÚS 59/05, III. ÚS 103/05, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 610/2020). Na kratšie obdobia nečinnosti ústavný súd spravidla prihliada vtedy, keď sa vyskytli opakovane a zároveň významným spôsobom ovplyvnili dĺžku súdneho konania (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 57/01).

14. V prípade, keď ústavný súd zistil, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne aj podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) alebo konanie ako celok zodpovedá dobou svojho trvania času, v ktorom je možné jeho uzavretie spravidla očakávať, nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03, IV. ÚS 110/04), prípadne návrhu nevyhovel (I. ÚS 38/04, IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 610/2020). Teda zjavná neopodstatnenosť s'ťažnosti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže vyplývať aj z toho, že porušenie týchto práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo vôbec uvažovať o zbytočných priet'ahoch (II. ÚS 93/03, II. ÚS 177/04, IV. ÚS 343/04, III. ÚS 233/06, IV. ÚS 34/2020, IV. ÚS 77/2020, IV. ÚS 576/2020, IV. ÚS 610/2020).

15. Predmetom posúdenia ústavným súdom je časový úsek napadnutého konania okresného súdu od 29. septembra 2020, keď nadobudol právoplatnosť nález ústavného súdu č. k. II. ÚS 239/2020-37 z 10. septembra 2020, do 3. augusta 2023, keď sa s'ťažovatelia opätovne obrátili na ústavný súd podaním ďalšej ústavnej s'ťažnosti na priet'ahy v napadnutom konaní okresného súdu. V posudzovanom období 2 rokov a 7 mesiacov okresný súd vo veci opätovne rozhodol svojím v poradí tretím rozsudkom č. k. 4 T 258/2013-1009 zo 17. októbra 2022, ktorému predchádzalo nariadenie celkovo 14 termínov hlavného pojednávania, a to 25. júna 2021, 23. júla 2021, 10. augusta 2021, 13. septembra 2021, 7. októbra 2021, 28. októbra 2021, 25. novembra 2021, 27. januára 2022, 19. mája 2022, 24. júna 2022, 2. septembra 2022, 29. septembra 2022, 13. októbra 2022 a 17. októbra 2022. Z uvedeného prehľadu je zjavné, že okresný súd v napadnutom konaní v rámci posudzovaného obdobia konal priebežne, termíny hlavného pojednávania nariaďoval

v pravidelných mesačných intervaloch a z ich prehľadu je zrejmé, že veci venoval náležitú pozornosť. Dĺžka napadnutého konania okresného súdu v čase po právoplatnosti nálezu ústavného súdu č. k. II. ÚS 239/2020-37 z 10. septembra 2020 tak nevybočila z rámca sťažovateľmi požadovanej ochrany vyplývajúcej z obsahovej podstaty nimi atakovaných práv, keď jeho postup vykazuje znaky reflexie skoršieho nálezu ústavného súdu vyznievajúceho ako konštatácia prietáhov, čím sa práve účel nálezu napĺňa (samozrejme, s limitom možnosti vykonávať hlavné pojednávanie podľa úpravy Trestného poriadku), a to predovšetkým s ohľadom na zabezpečenie dosiahnutia právnej istoty sťažovateľov. Ústavný súd zároveň nemôže odobriť závery sťažovateľov o chybách nového rozsudku, ktoré majú viesť k jeho zrušeniu, pretože to je úlohou odvolacieho súdu, ktorý ústavný súd nenahrádza. Samozrejme, situácia by dostala nový prietáhový rozmer v prípade opätovného pretrvávania právnej neistoty sťažovateľov spojenej s derogačným verdiktom odvolacieho súdu (aj podľa dôvodov predmetného zrušenia), ak zároveň tento súd nerozhodne vo veci sám. To by vytvorilo platformu na možné opakované podanie ústavnej sťažnosti.

16. V druhej rovine svojej argumentácie ústavný súd konštatuje, že z hľadiska garancií vyplývajúcich z účelu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je relevantná aj tá skutočnosť, že sťažovatelia podali ústavnú sťažnosť ústavnému súdu 3. augusta 2023, a to v čase, keď už disponovali vedomosťou o tom, že 17. augusta 2023 bude odvolacím súdom opätovne rozhodované (aj o nimi, ako aj obhajobou podanom riadnom opravnom prostriedku proti rozsudku okresného súdu), a to na verejnom zasadnutí, čo procesne indikuje možnosť právoplatného ukončenia dotknutej trestnej veci. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na právny názor vyslovený v náleze č. k. IV. ÚS 248/2021-35 z 13. júla 2021, bode 11, v zmysle ktorého „V predmetnej právnej veci je teda východiskovou skutočnosťou, že sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť na ústavnom súde, namietajúc porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v čase, keď už vedel, resp. musel vedieť o termíne vyhlásenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak teda sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť deň pred vyhlásením rozhodnutia o odvolaní, musí ústavný súd skonštatovať, že sťažovateľ tak nekonal v záujme efektívnej ochrany svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorého obsahom je primárne a materiálne odstránenie stavu právnej neistoty, ktorá nastane právoplatnosťou rozhodnutia súdu (obdobne tak aj IV. ÚS 419/2020). Materiálna kompenzácia porušeného základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je len sekundárnym, nie primárnym dôsledkom jeho porušenia, ktorej priznanie je viazané navyše na vyslovenie jeho porušenia za súčasného skutkového zistenia o pretrvávajúcom stave právnej neistoty v dôsledku neskončeného sporu.“. Z hľadiska účelu a obsahového významu sťažovateľmi označených práv je východiskovou skutočnosťou to, že sa domáhali ich ochrany v čase, keď už disponovali vedomosťou o pravdepodobnom ukončení napadnutého konania okresného súdu, čím tak nekonali v súlade s účelom ochrany vyplývajúcej z obsahu označených práv (avšak so zohľadnením záveru uvedeného v závere predchádzajúceho bodu tohto odôvodnenia).

17. V dôsledku toho ústavný súd odmieta sťažovateľmi podanú ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. septembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu